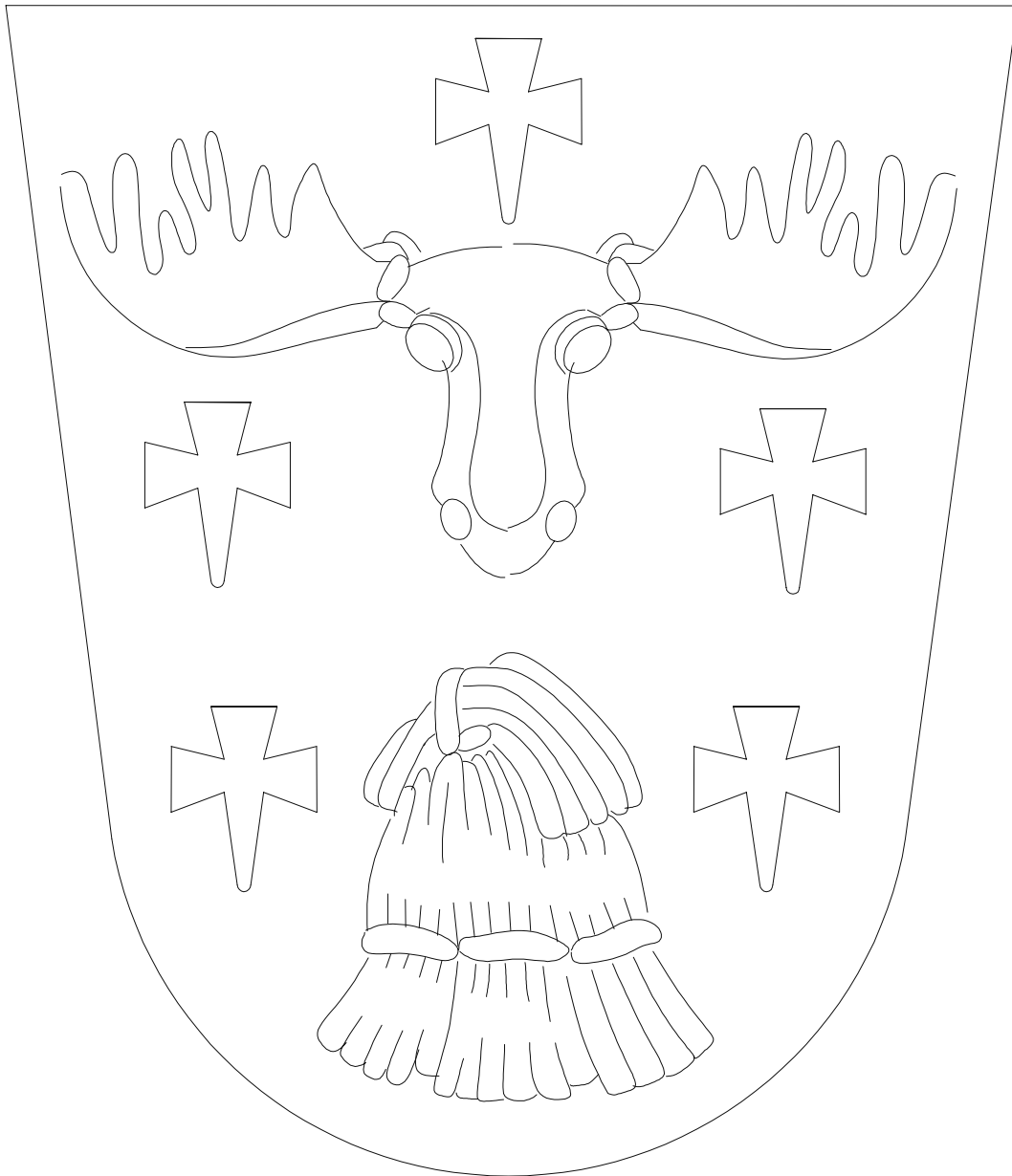

Hollolan kunnan Esiopetussuunnitelma 28.10.2004-

HOLLOLAN KUNNAN ESIOPETUSSUUNNITELMA

SISÄLLYS

1. JOHDANTO
2. LAPSI ESIOPETUKSESSA
 - 2.1 Oppimiskäsitys
 - 2.2 Leikki
3. ESIOPETUKSEN OPPIMISYMPÄRISTÖ
4. ESIOPETUKSEN TOTEUTUS
5. ESIOPETUKSEN OPPILASHUOLTO
6. ERITYISTÄ TUKEA TARVITSEVAT LAPSET
7. ERI KIELI- JA KULTTUURIRYHMÄT
8. YHTEISTYÖ
 - 8.1 Esiopetus ja lapsen koti
 - 8.2 Esiopetus ja koulu
 - 8.3 Esiopetus ja muut yhteistyötahot
9. SEURANTA, ARVIOINTI JA KEHITTÄMINEN
10. ESIOPETUKSEN TAVOITTEET JA SISÄLLÖT
 - 10.1 Kieli ja vuorovaikutus
 - 10.2 Luonto ja ympäristö
 - 10.3 Matematiikka
 - 10.4 Terveys ja liikunta
 - 10.5 Etiikka ja katsomus
 - 10.6 Kulttuuri ja taiteet
 - 10.6.1 Kuvaamataito
 - 10.6.2 Käsityö ja askartelu
 - 10.6.3 Musiikki
 - 10.6.4 Draama
11. LIITTEET: Lapsen esiopetussuunnitelma

1. JOHDANTO

Varhaiskasvatus on pienten lasten eri elämänpiireissä tapahtuvaa kasvatuksellista vuorovai-
kutusta, jonka tavoitteena on edistää lasten tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista. Esi-
opetus on vuotta ennen oppivelvollisuuden alkamista tarjottavaa suunnitelmallista opetusta ja
kasvatusta. Varhaiskasvatus, esiopetus osana varhaiskasvatusta ja perusopetus muodostavat
lapsen kehityksen kannalta johdonmukaisesti etenevän jatkumon. Esiopetus määritellään täs-
sä opetussuunnitelmassa suunnitelmallisena, tavoitteellisena ja pitkäjänteisenä kasvatusta-
 ja opetustoimintana. Esiopetus tähtää alle oppivelvollisuusikäisen lapsen monipuoliseen kehit-
tämiseen ja oppimisen tukemiseen ennen peruskoulua.

Hollolan kunnassa lakisääteinen kunnan järjestämä esiopetus toteutetaan sosiaalitoimen alai-
suudessa, päiväkodin tai koulun tiloissa. Esiopetusryhmä voi koostua vain kuusivuotiaista tai
se voi olla 3–6-vuotiaiden sekaryhmä. Esiopetus voidaan myös järjestää yhteistyössä perus-
opetuksen kanssa, mikäli se on tarkoituksenmukaista, esimerkiksi haja-asutusalueella 0-1
luokkatoimintana. Tavoitteena on järjestää esiopetus mahdollisimman lähellä koulua. Tämä
huomioidaan uusien koulu- ja päiväkotitilojen suunniteltaessa ja vanhojen remonttoitaessa. Tilojen
fyysinen läheisyys on merkittävä tekijä yhteistyössä esi- ja alkuopetuksen välillä.

Hollolan kunnan sosiaali- ja koulutoimen yhteinen työryhmän laati esiopetussuunnitelman mar-
raskuussa 1997. Uudet valtakunnalliset esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet valmis-
tuivat joulukuussa 2000. Näiden perusteiden mukaisesti on Hollolan kunnan esiopetussuunni-
telmatyöryhmä tarkistanut ja päivittänyt tämän opetussuunnitelman huhtikuussa 2001. Suun-
nitelma on päivitetty jälleen lokakuussa 2004 opetushallituksen ohjeiden mukaisesti.

Opetussuunnitelmaan liittyvää arvokeskustelua on käyty Hollolan kunnassa päiväkotien van-
hempainilloissa vuosittain. Lisäksi kunnassamme on toiminut syksystä 1994 alkaen Nivel-
työryhmä, joka koostuu kunnan lastentarhanopettajista ja alkuopetuksessa toimivista luokan-
opettajista. Päiväkotien esiopetusvastaavat kokoontuvat säännöllisesti keskustelemaan,
suunnittelemaan, kehittämään ja arvioimaan toimintaansa.

Opetussuunnitelma sisältää perusteet, joille esiopetusikäisten kasvatusta ja opetus Hollolan
kunnassa rakentuu. Siitä näkyvät yhteiset tavoitteet ja sisällöt, jotka on pyritty tekemään mah-
dollisimman kattaviksi. Esiopetussuunnitelma jättää riittävästi liikkumavaraa ja vaihtoehtoja
jokaiselle toteuttajalle.

Tämän kuntakohtaisen esiopetussuunnitelman pohjalta esiopetusyksiköt laativat oman esi-
opetussuunnitelman osana omaa varhaiskasvatussuunnitelmaansa.

Opetussuunnitelma on työväline, joka elää ja muuntuu käyttäjänsä näköiseksi ja jota kehitte-
tään jatkuvasti.

2. LAPSI ESIOPETUKSESSA

2.1 Oppimiskäsitys ja lapsilähtöisyys

Esiopetus on osa varhaiskasvatusta ja se rakentuu kodista saatavalle kasvatusperustalle. Esiopetus tukee lapsen persoonallisuuden kehitystä vahvistaen tervettä itseluottamusta ja itsetuntoa. Esiopetuksessa luodaan perusta elinikäiselle oppimiselle, motivaatiolle ja työtottumuksille. Esiopetus on lapsilähtöistä; toiminnan keskipisteenä, toteuttajana ja arvioijana on lapsi. Toimiessaan mielekkäällä ja merkityksellisellä tavalla lapsi voi kokea oppimisen ja onnistumisen iloa vuorovaikutuksessa toisten lasten ja aikuisten kanssa.

Aikuinen toimii turvallisena opastajana ja tukijana, tarpeellisessa määrin mielenkiinnon suuntaajana sekä suotuisan oppimisympäristön luojana. Lapsi oppii tiedostamaan omaa oppimistaan aikuisen ohjauksessa.

Esiopetuksessa lapselle tarjotaan mahdollisuus kehittää persoonallisuuttaan monipuolisesti leikin, toiminnan ja työtehtävien kautta sekä yksilöllisesti että vertaisryhmän vuorovaikutustilanteissa. Oppiminen on prosessi, joka perustuu aiempaan tietoon ja oppimiskokemuksiin. Opetussuunnitelmaa toteutetaan yksilöllisesti ottaen huomioon lapsen aikaisemmat kokemukset, mielenkiinto, lahjakkuus ja mahdolliset oppimisvaikeudet. Oppimisessa kiinnittyy huomio myös tuloksiin ja työtehtävissä tulee mukaan yhteiskunnallinen merkitys.

Lapsi on luonnostaan utelias, sosiaalinen, oppimishaluinen ja aktiivinen ympäristönsä tutkija/oppija. Lapsi tarvitsee aikaa ja mahdollisuuksia tutkia ja pohtia asioita, sekä kokeilla erilaisia ratkaisumahdollisuuksia eri tilanteissa. Toiminnassa itse prosessi on tärkein.

2.2 Leikki

Leikki on lapsen ominta toimintaa. Leikki tarjoaa tilaisuuden oppimiseen. Leikkiessään lapsi on aktiivinen ja määrätietoinen. Leikki antaa hänelle mielihyvää ja iloa. Lasten ajattelutavasta voi oppia paljon seuraamalla heidän leikkimistään. Lapsi leikkii sitä, mitä hän on oppinut ja mitä hän on parhailaan oppimassa. Leikissä toteutuu lisäksi lasten sosiaalinen kanssakäymisen sääntöineen ja normeineen.

Leikin mahdollisuudet esiopetuksessa:

suunnitteleminen	kuunteleminen	kehon hahmottaminen	ystävyyks
esteettisyys	tasa-arvoisuus	tilan hahmottaminen	ilo
käsitteen muodostaminen	uusi-asioiden kohtaaminen	kommunikaatio	suru
eläytyminen	huomaavaisuus	ajattelu	pettymys
sukupuoli-roolit	LEIKKI	yksin ja yhdessä	itsehillintä
karkea-motoriikka	havainnoiminen	vastuun ottaminen	itsenäisyys
hieno-motoriikka	jakaminen	identiteetti	itsetunto
ongelman ratkaisun liikkumisen ilo	”irrottelu”	turvallisuus	

3. ESIOPETUKSEN OPPIMISYMPÄRISTÖ

Esiopetuksen oppimisympäristöllä tarkoitetaan fyysistä, psyykkistä, sosiaalista, kognitiivista, emotionaalista ja esteettistä ympäristöä, jossa toiminta toteutuu. Oppimisympäristössä on keskeistä sekä opettajan ja lapsen välinen että lasten keskinäinen vuorovaikutus ja erilaiset toimintatavat ja oppimistehtävät. Esiopetus on ohjaavaa kasvatusta, jossa aikuinen asettaa lapselle rajoja ja lapseen kohdistetaan odotuksia ja vaatimuksia. Esiopetuksessa työskentelevät aikuiset sekä muut lapsen läheiset aikuiset ovat tärkeä osa oppimisympäristöä.

Oppimisympäristö on myönteinen, avoin, turvallinen, rohkaiseva, sopivan haasteellinen ja esteettinen. Ilmapiiri on suvaitsevainen, joustava ja kiireetön, lapsilla on selkeät säännöt ja työrauha. Tilojen tulee tarjota lapsille tilaisuus leikkiä, liikkua ja rauhoittua.

Lasten ajatukset ja kokemukset vaikuttavat jatkuvasti kehittyvään ja muuntuvaan oppimisympäristöön. Yhteistyössä esiopetuksen toteuttamiseen osallistuvan henkilöstön, huoltajien ja lasten kanssa opettaja suunnittelee, toteuttaa, arvioi ja kehittää oppimisympäristöä. Hyvä oppimisympäristö tarjoaa tilaisuuksia pohdintaan, tutkimiseen, kokeiluihin ja ongelmien ratkaisuun. Hyvä oppimisympäristö myös ruokkii lapsen uteliaisuutta, antaa vastauksia ja herättää uusia kysymyksiä sekä kannustaa lasta aktiivisena oppijana. Lapsi tarvitsee kielen kehitystä tukevan kasvuympäristön, jossa hän voi havainnoida sekä puhuttua että kirjoitettua kieltä. Työvälineet ja materiaalit ovat lasten ulottuvilla. Oppiminen tapahtuu parhaiten siellä, missä ovat kyseiseen aiheeseen tarvittavat tiedot ja materiaalit. Oppimisympäristö tukee myös lapsen kehittymistä nykyaikaisen tietoyhteiskunnan jäseneksi.

Esiopetuksessa käytetään hyväksi niitä aineksia, mitä lähiympäristö tarjoaa. Luonteva ja avoin yhteistyö kodin, läheisten koulujen ja päiväkotien, yhteisöjen ja yhdistysten kanssa monipuolistaa esiopetuksen sisältöä. Koko henkilökunnan osaaminen ja erityistaidot hyödynnetään esiopetuksessa.

4. ESIOPETUKSEN TOTEUTUS

Yksikön omassa esiopetussuunnitelmassa näkyy toiminta-ajatus, oppimisympäristön kuvaus ja lapsilähtöisyyden toteuttaminen. Suunnitelmaan kirjataan lukuvuoden tavoitteet ja niiden toteuttaminen ja opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (mitä lukuvuoden aikana tapahtuu) sekä arviointi. Esi- ja alkuopetuksen välisestä yhteistyöstä laaditaan myös vuosisuunnitelma osana yksikön esiopetussuunnitelmaa. Tämä tehdään yhteistyössä alkuopetuksen kanssa. Yhteistyön vastuuhenkilöt huolehtivat vuosisuunnitelman laatimisesta, toteutuksesta ja arvioinnista yhdessä muun henkilöstön kanssa. Yksikön omasta esiopetussuunnitelmasta ilmenee myös yksikön esiopetusvastaava, ryhmien esiopettajat ja muu henkilöstö sekä esiopetuksen toiminta-aika. Suunnitelman laatimisesta vastaa päiväkodin esiopetusvastaava ja sen päivitetty versio toimitetaan päivähoitotoimistoon syksyn aikana.

Toimintaa suunniteltaessa luodaan kokonaisuus, joka ottaa huomioon lapsen aiemmat kokemukset, spontaanit leikit, kiinnostuksen kohteet, luovuuden ja aktiivisuuden, käsiteltävän asian tieto- ja taitosisällön sekä lapsen tavan kokea todellisuutta.

Kokonaisvaltaisessa työskentelyssä ei ole oppiainejakoa vaan esiopetus koostuu eri sisältö-alueista. Sisältöalueita ei voida laittaa tärkeysjärjestykseen, sillä ne kaikki ovat tärkeitä. Sisältöalueita ovat:

kieli ja vuorovaikutus
luonto ja ympäristö
matematiikka
kulttuuri ja taiteet
terveys ja liikunta
etiikka ja katsomus

Kokonaisuudet on valittu siten, että esi- ja alkuopetuksen sisällöt olisivat yhtenevät. Koko iän kestävä oppimisen perusta, kuten esimerkiksi suhtautuminen opiskeluun ja työtapoihin, luodaan varhaisessa vaiheessa. Esiopetuksessa lapselle annetaan mahdollisuuksia havainnoida ja pohtia sekä arvioida oppimistaan ja työnsä tuloksia yhdessä aikuisten ja toisten lasten kanssa.

Aikuinen tekee jokaisesta lapsesta havaintoja pystyäkseen seuraamaan hänen kehitystään. Kunkin lapsen kehityksen seurannassa on lähdettävä lapsen omista edellytyksistä ja tarpeista, jotka ovat perustana mahdollisille tukitoimenpiteille. Seuranta on luonteeltaan kannustavaa, siten se tukee myönteisen minäkuvan kehittymistä. Aikuisen kannalta seuranta merkitsee jatkuvaa vaihtoehtojen pohdintaa. Se on välttämätöntä, jotta aikuinen itse voi kehittää omaa pedagogista pätevyyttään lasten kanssa työskentelyä varten.

Hollolan kunnassa jokaiselle esiopetukseen osallistuvalla lapsella laaditaan henkilökohtainen esiopetussuunnitelma, jolla pyritään turvaamaan jokaiselle lapselle parhaat mahdolliset edellytykset kasvaa ja oppia. Esiopetuksen tavoitteet määräytyvät kunkin lapsen kehitysvaihe huomioon ottaen. Lapsen esiopetussuunnitelmaa noudatetaan, ja siihen sitoudutaan esiopetuksessa.

Lapsen esiopetussuunnitelma laaditaan syksyllä, ja sen tekevät lapsen vanhemmat ja esiopetusryhmän lastentarhanopettaja. Lapsen omat toiveet huomioidaan suunnitelmaa laadittaessa. Keväällä käydään arviointikeskustelu vanhempien kanssa. Suunnitelma siirtyy lapsen mukana alkuopetuksen opettajalle. Henkilöstön tulee huolehtia siitä, että lapsen varhaiskasvatussuunnitelma ja lapsen esiopetuksen suunnitelma muodostavat toimivan kokonaisuuden, ja että jatkumo kouluun toteutuu. Hollolassa lapset saavat lukuvuoden päätteeksi todistuksen osallistumisesta esiopetukseen.

Esiopetusryhmässä pidetään päiväkirjaa. Päiväkirjassa näkyy suunniteltu toiminta ja sen toteutuminen sekä arviointi. Päiväkirjan täytöstä vastaa ryhmän lastentarhanopettaja.

Hollolan kunnan esiopetuksessa on käytössä Salaisen maan esiopetusmateriaali. Jokaisella esioppilaalla on myös oma kansio, johon kerätään tärkeitä asioita vuoden aikana.

Esiopetusryhmissä järjestetään lukuvuoden aikana vähintään kaksi vanhempainiltaa. Syksyllä toimintakauden alun vanhempainillassa esitellään vanhemmille esiopetussuunnitelmat sekä kerrotaan vuoden toiminnasta. Vanhemmilla tulee olla mahdollisuus vaikuttaa yksikön esiopetussuunnitelman sisältöön ja osallistua sen arviointiin yhdessä muiden vanhempien ja henkilöstön kanssa. Keväällä vanhempainilta painottuu tulevaan koulunaloitukseen. Vanhempainilta voidaan järjestää yhteistyössä lähikoulun kanssa. Lisäksi voidaan järjestää vanhempainiltoja perheiden verkostoitumisen tukemiseksi (teemana esimerkiksi päihdekasvatuksen ikäluokkaohjeistus ja toiminnallinen ”eskaripeli”).

Esi- ja alkuopetuksen välisestä yhteistyöstä laaditaan vuosisuunnitelma. Yhteistyön vastuhenkilöt huolehtivat vuosisuunnitelman laatimisesta, toteutuksesta ja arvioinnista yhdessä muun henkilöstön kanssa.

5. ESIOPETUKSEN OPPILASHUOLTO

Esiopetuksen oppilashuollon tehtävänä on moniammatillisesti tukea esioppilaan kokonaisvaltaista hyvinvointia ja esiopettajan sekä muiden lapsen kanssa työskentelevien kasvatus- ja opetustyötä. Kodin, muun varhaiskasvatuksen ja koulun välinen toimiva yhteistyö lisää lapsen turvallisuudentunnetta ja tukee vanhempien kasvatustyötä.

Kotien kanssa yhteistyössä toteutettava oppilashuolto kuuluu kaikille esiopetuksessa työskenteleville. Esiopetuksen oppilashuollon tavoitteena on luoda terve ja turvallinen kasvu- ja oppimisympäristö. Lapsen kehitykseen ja oppimiseen liittyvät esteet pyritään tunnistamaan mahdollisimman varhain. Oppilashuoltoryhmässä kartoitetaan tarvittavat toimenpiteet ja suunnitellaan niiden toteutus.

Oppilashuoltoryhmä kokoontuu vähintään kolme kertaa lukuvuoden aikana. Ryhmään kuuluvat esiopetusryhmän opettaja, päiväkodinjohtaja, alue-erityislastentarhanopettaja, koulupsykologi, terveydenhoitaja sekä tarvittaessa muita yhteistyötahoja (esimerkiksi koulun henkilökuntaa, koulukuraattori, sosiaalityöntekijöitä ja erityistyöntekijöitä).

Toimenpiteet, työnjako ja vastuu erilaisissa ongelma – ja kriisitilanteissa (esimerkiksi kiusaaminen, väkivalta, häirintä sekä tapaturmat, onnettomuudet ja kuolemantapaukset) on kirjattuna yksiköissä (esimerkiksi turvallisuussuunnitelmiin). Varhainen puuttuminen ja sitä seuraavat toimenpiteet kriisitilanteiden ehkäisemiseksi ja hoitamiseksi kuuluvat koko esiopetuksen moniammatilliselle henkilöstölle, samoin edellä mainittujen tilanteiden käsittely.

Esiopetuksen kuljetuksissa noudatetaan yleiselle turvallisuudelle asetettuja tavoitteita ja ohjeita. Kuljetukset järjestetään lainsäädännön ja sosiaalilautakunnan vahvistamien periaatteiden mukaisesti.

Esiopetuksessa päivittäin tarjottavat ateriat vastaavat ikäkauden ravinnon tarvetta sekä ruokamieltymyksiä. Ruokailu ja muu siihen liittyvä toiminta ohjaa lasta säännöllisiin, yhteisiin ruokailuhetkiin, hyviin ruokailutapoihin ja korostaa ruokailun merkitystä sosiaalisena tilanteena.

6. ERITYISTÄ TUKEA TARVITSEVAT LAPSET

Erityistä tukea tarvitsevat lapset, joiden kehityksen ja oppimisen edellytykset ovat heikentyneet sairauden, vamman tai toimintavajavuuden vuoksi, tai joilla on kehityksessään oppimisvalmiuksiin liittyviä riskitekijöitä. Esiopetus toteutetaan pääasiassa samanaikaisopetuksena ja tarvittaessa pienryhmä- tai yksilötyöskentelynä. Erityistä tukea tarvitsevan lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma laajennetaan kuntoutussuunnitelmaksi.

Pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin kuuluvilla lapsilla on oikeus vapaaehtoiseen esiopetukseen sinä vuonna, kun he täyttävät viisi vuotta ja usein lapset suorittavat kuusivuotiaana ensimmäisen oppivelvollisuusvuotensa päiväkodissa. Pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin kuuluville lapsille laaditaan henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS) yhteistyössä vanhempien, päivähoidon ja koulun kanssa.

Erityistä tukea tarvitsevan lapsen siirtyminen perusopetukseen tapahtuu yhteistyössä vanhempien, perus- ja esiopetuksen sekä oppilashuollon henkilöstön kanssa. Tarvittaessa lapsen siirtymistä perusopetukseen voidaan vanhempien luvalla lykätä yhdellä vuodella psykologin tekemien tutkimusten perusteella.

7. ERI KIELI- JA KULTTUURIRYHMÄT

Esiopetusikäisen eri kieli- ja kulttuuriryhmään kuuluvan lapsen esiopetus järjestetään muun esiopetuksen yhteydessä lapsen tausta huomioon ottaen (saamenkieliset, romanikieliset, viittomakieliset ja maahanmuuttajat). Opetuksessa toteutetaan esiopetuksen yleisiä kasvatus- ja oppimistavoitteita. Opetuksella tuetaan erityisesti suomen kielen ja mikäli mahdollista myös lapsen äidinkielen kehittymistä sekä mahdollisuutta kasvaa kahteen kulttuuriin.

8. YHTEISTYÖ

8.1 Esiopetus ja lapsen koti

Lapsen turvallisen kasvamisen ja oppimisen kannalta on tärkeää luoda luottamuksellinen yhteys huoltajien ja esiopetuksen henkilöstön välille. Huoltajat tuntevat lapsensa parhaiten ja heillä on ensisijainen vastuu lapsen kasvatuksesta. Esiopetuksen henkilöstö koostuu oman alansa asiantuntijoista ja tukee kotien kasvatustehtävää sekä vastaa osaltaan lapsen kasvatuksesta esiopetuksen aikana. Esiopetuksessa luodaan pohjaa myöhemmälle kodin ja koulun yhteistyölle.

8.2 Esiopetus ja koulu

Varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen välisellä yhteistyöllä pyritään muodostamaan lapsen kasvusta ja oppimiskokemuksista ehjä kokonaisuus. Esiopetuspaikkoja myönnettäessä otetaan huomioon lapsen tuleva koulu. Esiopettajat toimivat yhteistyössä sen koulun tai niiden koulujen kanssa, joissa esikoululaiset seuraavana vuonna jatkavat koululaisina.

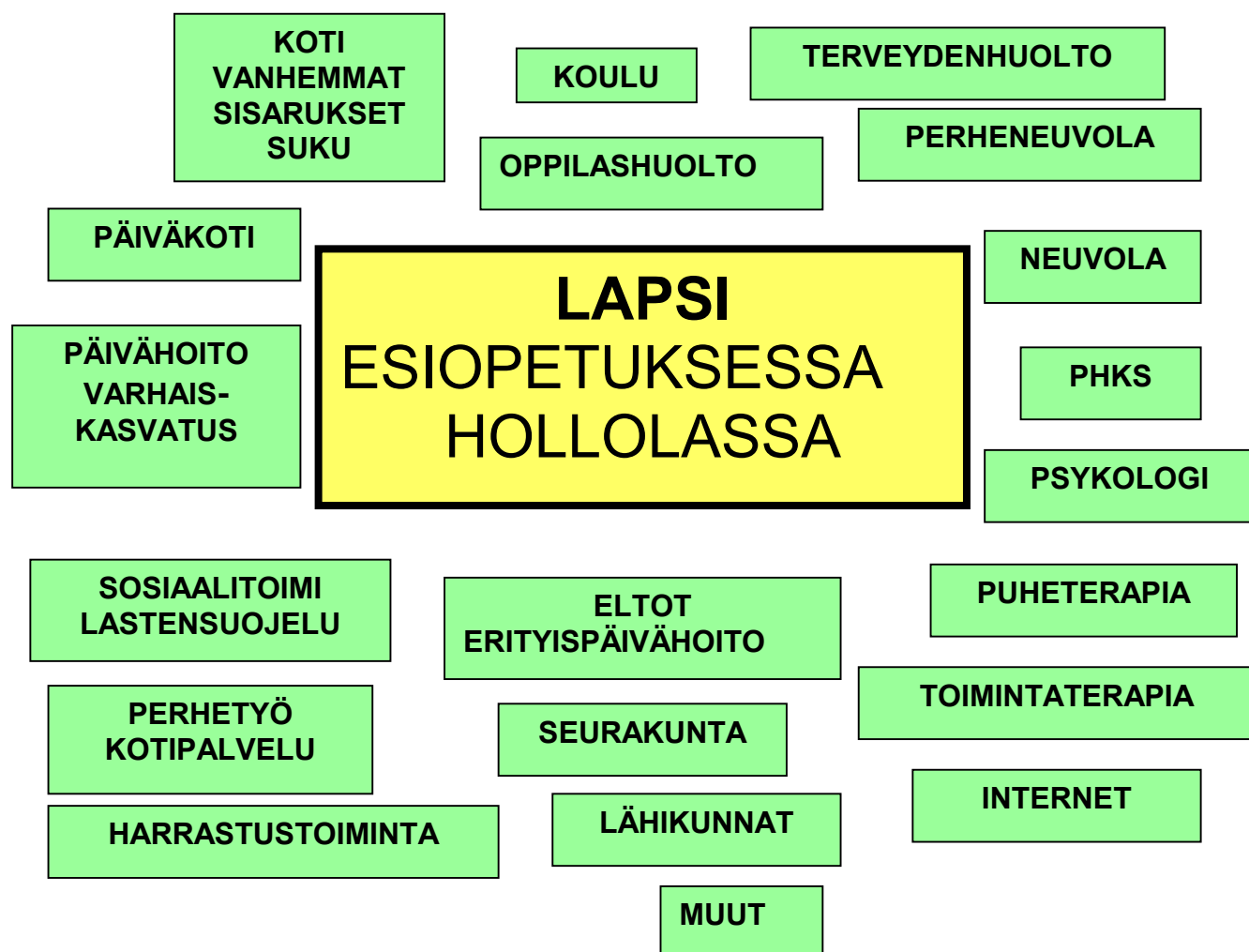
Esi- ja alkuopettajat muodostavat yhteistyöverkon, Nivelen, joka kokoontuu muutaman kerran lukukaudessa. Nivelen keskeisiä tehtäviä ovat kunnan esi- ja alkuopetuksen opetussuunnitelmien kehittäminen, sovittujen toimintamuotojen seuranta ja kehittäminen sekä koulutuksen suunnittelu.

Esiopetuksen ja koulun välisestä yhteistyöstä laaditaan yksikkökohtainen vuosisuunnitelma, johon kirjataan ja aikataulutetaan yhdessä lukuvuoden aikana toteutettavaksi ajatellut toiminnot. Vuosisuunnitelmat sisältävät yleisellä tasolla yhteiset toiminnan muodot sekä antavat suuntaviivat yhteistyölle jättäen toteuttaville osapuolille vapauden muokata suunnitelmaa yksilöllisiin tarpeisiinsa sopivaksi.

8.3 Esiopetus ja muut yhteistyötahot

Yhteistyö muiden tahojen kanssa on muodoltaan sekä vapaamuotoista että suunnitelmallista. Yhdessä voidaan rakentaa toimivia yhteistyömalleja, jotka tukevat esiopetusta ja tuovat siihen uusia mahdollisuuksia ja ulottuvuuksia.

Esiopetuksen yhteistyöverkosto Hollolassa:

9. SEURANTA, ARVIOINTI JA KEHITTÄMINEN

Säännöllinen toiminnan arviointi, jonka tarkoitus on tuoda esiin erilaisia tarpeita ja mahdollisuuksia, on välttämätöntä, jotta esiopetus voi kehittyä. Toiminnan arviointi perustuu opetussuunnitelmaan kirjattuihin tavoitteisiin. Sisäisen arvioinnin tarkoituksena on nähdä olosuhteet ja kehitystarpeet eri näkökulmista. Arvioinnin tulos muodostaa pohjan opetussuunnitelman ja sen perusteella toteutettavan toiminnan rakentavalle kehittämiselle ja resurssien suunnittelulle. Esiopetussuunnitelmatyöryhmä tarkistaa, kehittää ja arvioi kunnan omaa esiopetussuunnitelmaa vuosittain. Esiopetuksen kehittämiseen ja arviointiin osallistuvat myös lapset, lasten huoltajat, koko esiopetuksen henkilöstö ja muut mahdolliset yhteistyötahot.

Esioppilaan arviointi perustuu kunkin lapsen henkilökohtaisen oppimissuunnitelman toteutumiseen. Arvioinnissa painotetaan lapsen kasvun ja oppimisprosessin edistymistä eikä vain tavoitteiden saavuttamista. Vanhempien kanssa käytävissä keskusteluissa annetaan ja saadaan palautetta sekä asetetaan uusia tavoitteita. Keskustelujen toteuttamisesta vastaa esiopetusryhmän lastentarhanopettaja.

Opetuksen arvioinnissa kiinnitetään huomio oppimisympäristöjen toimivuuteen sekä siihen, miten on onnistuttu kunkin lapsen yksilöllisessä tukemisessa ja ohjaamisessa. Päiväkotikohtaisen arvioinnin toteutumisesta vastaa päiväkodin esiopetusvastaava. Päiväkodin esiopetuksen arviointi kirjataan lukuvuoden lopussa ja toimitetaan päivähoitotoimistoon. Esiopetusryhmän koko henkilöstö arvioi omaa työtään sekä yksilöllisesti että ryhmänä.

10. ESIOPETUKSEN TAVOITTEET JA SISÄLLÖT

Esiopetus etenee kokonaisuuksina; oppiainejakoa ei ole. Eri sisältöalueita tarkastellaan osana kulloinkin valittua kokonaisuutta. Eheytyt kokonaisuudet ja oppimisprosessi ovat tärkeämpiä kuin yksittäiset sisällöt. Seuraavassa on esitelty esiopetuksen eri osa-alueiden tavoitteet ja sisällöt Hollolassa. Tavoitteet ja sisällöt on tarkoitettu ohjaamaan opettajan työtä.

10.1 KIELI JA VUOROVAIKUTUS

Kieli on ajattelun ja ilmaisun sekä vuorovaikutuksen väline.

Lasta ohjataan ja kannustetaan monipuoliseen kielen käyttöön puhujana, kuuntelijana, runoilijana, lukijana ja kirjoittajana, sekä puhutulla kielellä leikittelyyn.

TAVOITTEET:

Lapsella on mahdollisuus

kiinnostua kielellisistä taidoistaan ja kehittää niitä niin, että hänellä on rohkeus ja taito ilmaista ajatuksiaan ja tunteitaan, havaintojaan ja päätelmiään sekä yksin että ryhmässä

kehittää lukemiseen ja kirjoittamiseen liittyviä taitoja kiinnostuksensa ja kehitystasonsa mukaan

saada kokemuksia, elämyksiä ja tietoa kirjallisuuden ja erilaisten viestimien välityksellä

KIELI JA VUOROVAIKUTUS SISÄLTÖALUEET

PUHUMINEN JA KUUNTELEMINEN

- ohjeen kuunteleminen ja sen muistaminen
- puheen ymmärtäminen ja jäsentäminen
- vuorovaikutustaidot (kerronta, keskustelu, kuuntelu, kysely)
- kokonaiset lauseet
- mielipiteet
- eläytyvä kuuntelu
- kuuntelu tiedon hankinnan välineenä
- ristiriitojen sovittelu

LUKEMINEN JA KIRJOITTAMINEN

- äänne-, tavu- ja sanaleikit
- tavurytmit
- kuvalukeminen
- leikkilukeminen ja -kirjoittaminen
- mallista kirjoittaminen ja päällekirjoitus
- lukemisen ja kirjoittamisen suunta
- lukemisen ja kirjoittamisen yhteys (ki-ti)
- omat sadut ja tarinat
- oma nimi

LEIKKIMINEN ESITTÄMINEN NÄYTTELEMINEN

- esiintymistaidot
- dramatisointi
- roolileikit
- lorut
- vapaa, luova ilmaisu
- omat sadut ja tarinat
- ”kielellä” leikkittely

MINÄ

LASTENKIRJALLISUUS KULTTUURIPERINNE

- sadut, tarinat, kertomukset
- riimit, lorut, runot, arvoitukset
- kuva- ja tietokirjat
- sarjakuvat
- sähköiset viestimet
- kirjastoon tutustuminen

KULTTUURIIN OSAL- LISTUMINEN

MUISTIN HARJOITTAMINEN

- auditiivinen muisti
- visuaalinen muisti

KÄSITE- JA SANAVARASTON KEHITTÄMINEN

- sanavaraston lisääminen
- käsitteet: koko, suunta, paikka, aika ja vertailukäsitteet
- yläkäsitteet
- abstraktien käsitteiden ymmärtäminen

AJATTELUN KEHITTÄMINEN

- lajittelu eri ominaisuuksien mukaan
- syy --- seuraus
- oikea --- väärä
- tosi --- ei tosi
- looginen järjestys, johdonmukaisuus, päättely
- kriittinen ajattelu

10.2 LUONTO JA YMPÄRISTÖ

Luonto- ja ympäristökasvatus tukevat lapsen maailmankuvan rakentumista, sekä auttavat lasta ymmärtämään ja kunnioittamaan paremmin elämää, ihmistä, elinympäristöä ja näiden välistä vuorovaikutusta.

Lapsen kiinnostuksen kohteet ja kysymykset ovat lähtökohtina, kun tarkastellaan ja valitaan tutkimuskohteita.

TAVOITTEET:

Lapsella on mahdollisuus

nauttia ja iloita luonnosta ja ympäristöstään

saada kokemuksia ja elämyksiä luonnosta sekä muusta ympäristöstä

havainnoida ja tutkia joitakin lähiympäristön kasveja ja eläimiä sekä jokapäiväisiä ilmiöitä

oppia liikkumaan ja toimimaan luonnonvaraisessa ja rakennetussa ympäristössä vastuullisesti sekä huolehti maan niistä

oppia ihmistä, luontoa ja muuta ympäristöä koskevia käsitteitä sekä niiden välisiä riippuvuuksia ja lainalaisuuksia

oppia tekemään havaintojensa perusteella kysymyksiä ja johtopäätöksiä sekä kuvailemaan niitä

LUONTO JA YMPÄRISTÖ SISÄLTÖALUEET

MINÄ ITSE, IHMINEN

- kehon osat, nimeäminen
- aistit (miten saada tietoa lähiympäristöstä)
- ravinto (terveellinen ruoka)
- terveys
- elintoiminnot (hengitys, sydämen lyönti)
- ensiapu
- kasvu (pituuden seuranta, hampaiden vaihtuminen)
- ihmisten erilaisuus
- oma ikä, vanheneminen
- eri ikäiset ihmiset

MINÄ SUOMALAINEN

- Suomen lippu
- kartta (Suomen kartan tunnistaminen)
- omat kartat (kartan idea)
- presidentti
- pääkaupunki

MINÄ JA MUUT

- perheeni
- koti
- ystävät
- hyvät tavat

LUONTO

- vuodenaajat (tutkimuspaikka, jota seurataan säännöllisesti)
- sää, lämpömittari
- elollinen/eloton
- kiertokulku
- luonnonsuojelu
- eläimet, kasvit ja sienet

LÄHIYMPÄRISTÖ

LUONNONVARAINEN JA RAKENNETTU

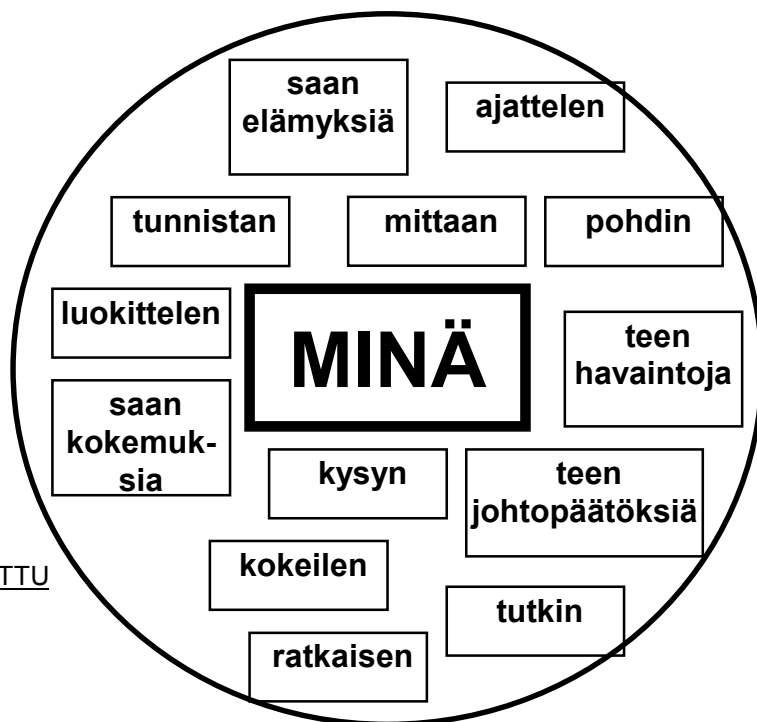
- lähiympäristön tärkeät kohteet (kauppa, posti..)
- työnteko ja ammatit
- maaseutu, taajama, kaupunki
- miten ennen elettiin
- turvallinen liikkuminen (jalan, pyöräillen)
- minä hollolalainen
- ympäristöstä huolehtiminen (jätteiden kierrätys ja lajittelu, kompostointi)

AINE JA ENERGIA

- erilaiset ympäristön materiaalit ja esineet ja niiden ominaisuudet (puu, muovi..)
- erilaiset tutkittavat ilmiöt
- vesi eri muodoissa: neste, lumi, jää
- aurinko - valon ja voiman lähde
- valo --- varjo
- liike ja liikkuminen

AVARUUS, AIKA

- vuorokausi, yö/päivä
- viikonpäivät (kalenterin seuraaminen)
- kuukausi, vuosi
- vuodenaajat ja niiden ominaisuudet
- aurinko, planeetat, tähdet
- kuu, maapallo

MUU MAAILMA

- muiden maiden ihmiset (asuminen, erilaisuus)
- lapsen elämää muualla

10.3 MATEMATIIKKA

Matemaattiset kokemukset auttavat lasta hahmottamaan ja jäsentämään ympäristöään. Matematiikka on tapa ajatella. Lasta kannustetaan kertomaan mitä hän ajattelee ja miten hän ajattelee.

Matematiikka elää lasten arkipäivässä ja leikeissä.

TAVOITTEET:

Lapsella on mahdollisuus

- kiinnostua matematiikasta ja ongelmanratkaisusta
- oppia ja ymmärtää matemaattisia perustietoja ja -taitoja (konkreettisuus, havainnollisuus)

MATEMATIIKKA

SISÄLTÖALUEET

ONGELMARATKAISUT

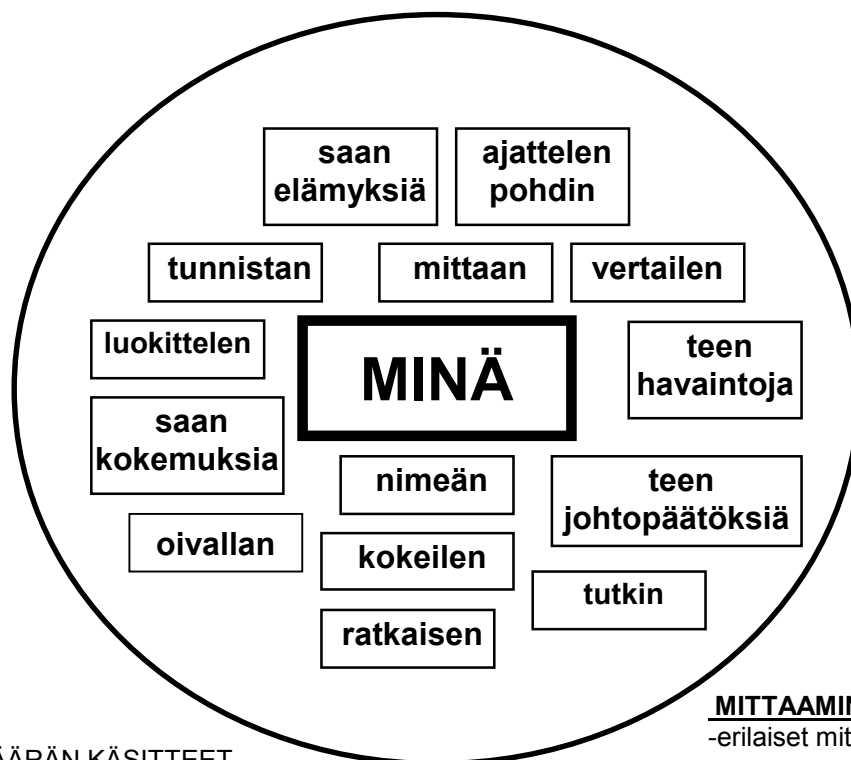
- erilaisia pulmatehtäviä
- pelejä ja sovelluksia

AVARUUDELLISET KÄSITTEET

- edessä, takana, ylhäällä jne
- avaruudellinen hahmottaminen

MUOTO JA KOKO

- kolmio
- neliö
- ympyrä
- piste
- viiva
- kuutio (arpakuutio)

LUVUN JA MÄÄRÄN KÄSITTEET

- lukumäärä ja numerot 0-10
- järjestys
- vertailu (< , > , =)
- lisääminen (+)
- vähentäminen (-)
- määrän kuvaaminen pylväsdiagrammilla

MITTAAMINEN

- erilaiset mittavälineet

RAHA

- 10-järjestelmään tutustuminen
- kolikot ja setelit
- kauppa- ja pankkileikit

AIKA

- kello
- tasa- ja puolitunnit (tunnistaminen)

10.4 TERVEYS JA LIIKUNTA

Fyysinen kasvatusta edistää lapsen kaikinpuolista terveyttä ja hyvinvointia sekä fyysisten ja motoristen taitojen kehitystä.

Liikunta auttaa monien käsitteiden oppimista ja sen avulla voidaan tukea esimerkiksi kielen, musiikin ja matematiikan taitojen ja valmiuksien omaksumista ja oppimista.

Liikkuessaan lapsi saa elämyksiä, kokee iloa ja virkistystä sekä yksilönä että ryhmän jäsenenä.

Terveyskasvatusta liittyy läheisesti liikuntaan ja sitä tulisi käsitellä myönteisesti ja liittää se arkielämään.

TAVOITTEET:

Lapsella on mahdollisuus

- kasvaa fyysisesti hyväkuntoiseksi
- oppia liikkumaan monipuolisesti ja turvallisesti
- lisätä oman kehon tuntemusta ja hallintaa
- omaksua terveyteen liittyviä perusasioita
- liikunnan ilon kokemiseen
- oppia myönteinen asenne liikuntaan
- oppia tiedostamaan omat kykynsä ja taitonsa sekä kehittää niitä yksilönä ja ”joukkueen” jäsenenä.
- oppia ottamaan leikeissä ja peleissä toiset huomioon ja ymmärtämään yhdessä toimimisen sääntöjä

TERVEYS JA LIIKUNTA SISÄLTÖALUEET

SOSIAALISET TAIDOT

- yhteistyö ja toisten huomioon ottaminen
- tunteiden purkaminen
- reilu peli
- häviämisen taito

SÄÄNNÖT JA JÄRJESTÄYTYMIS- MUODOT

- rivi, jono, piiri
- jako joukkueisiin

TERVEYS

- ruokailu
- pukeutuminen
- ulkoilu
- hygienia
- uni, lepo
- rentoutuminen
- ryhti
- säännöllisen liikunnan merkitys

MINÄ

TANSSI

- rytmi
- piiri- ja laululeikit
- luova tanssi-ilmaisu

LEIKIT JA JOUKKUEPELIT

- reaktio- ja juoksuleikit
- välineet ja välineleikit

MAASTOLEIKIT

- aarteensintä
- suunnistus
- seikkailu

PÄIHDEKASVATUKSEN IKÄ- LUOKKAOHJEISTUS

- eskaripeli

VOIMISTELU JA PERUSLIIKUNTA

- käynti/juoksu
- ryömiminen
- kieriminen
- konttaaminen
- pyöriminen
- hyppääminen
- kiipeäminen
- riippuminen
- keinuminen
- erilaiset askeleet
- lihashallinta, tasapaino
- liikkuvuusharjoitteet
- kehontuntemusharjoitteet
- rentoutus

PALLONKÄSITTELY

- heittäminen
- vierittäminen
- kiinniottaminen
- pompottelu
- kuljetus
- leikit
- potkiminen

MUSIIKKILIIKUNTA

YLEISURHEILU

- kävely
- juoksu
- hyppääminen
- heittäminen

TALVILAJIT

- hiihto
- luistelu
- välineiden pukeminen ja huolto

UINTI

- veteen totuttautuminen

10.5 ETIIKKA JA KATSOMUS

Eettinen ja uskonnollinen kasvatus tukevat lapsen vastuullisen elämäkatsomuksen ja arvo-
maailman rakentumista.

Lähtökohtana on itsensä ja oman työnsä arvostus sekä erilaisten
ihmisten/elämäkatsomusten arvostaminen ja ymmärtäminen (tieto).

Myönteinen ilmapiiri ja turvallisuus sekä yhteistyö kodin kanssa on
tärkeää.

TAVOITTEET:

Lapselle tarjotaan

- kokemuksia ja tietoa evankelis-luterilaisesta uskonnosta
- mahdollisuus pohdintaan ja keskusteluun
- virikkeitä oman elämäkatsomuksen syntymiselle

ETIIKKA JA KATSOMUS SISÄLTÖALUEET

Lasta kiinnostavat eettiset ja uskonnolliset kysymykset
-oikea ja väärä

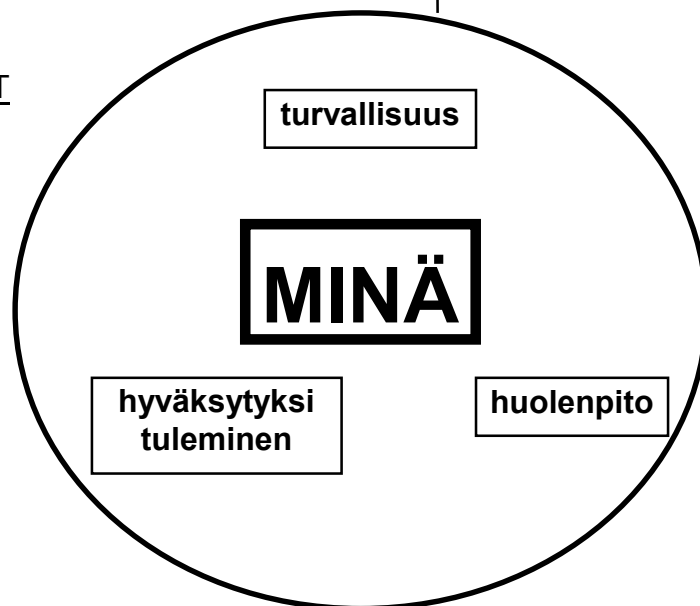
Virikkeitä oman elämäkatsomuksen syntymiselle

LÄHIMMÄISYYS (minä ja toiset)

- ystävänä oleminen (sosiaaliset suhteet)
- erilaisuuden ja eri lailla uskovien hyväksyminen
- eettisesti vastuullinen elämänsenne
- oman toiminnan vaikutukset ja seuraukset
- tunteet
- tunteiden ilmaiseminen
- ristiriitojen ratkaiseminen

KODINJUHLAT

- kaste
- häät
- (hautajaiset)

HILJENTYMINEN

KIRKKOVUODEN JUHLAT

- adventti ja jouluku
- pääsiäisaika
- mikkelinpäivä
- pyhäinpäivä

USKONNOLLISET KÄSITTEET

- rukous
- kirkko
- Raamattu
- symbolit (risti, kynttilä...)

10.6 KULTTUURI JA TAITEET

Taideaineet ovat lapselle luonnollinen tapa tutustua itseensä ja välittää ajatuksiaan ja tunteitaan muille.

Kulttuuriin ja taiteisiin sisältyvät asioiden osaaminen ja oppiminen, niistä tietäminen sekä niistä saadut kokemukset ja elämykset.

Taideaineilla on sekä yhteisiä tavoitteita että kullekin osa-alueelle ominaisia tavoitteita. Osa-alueita ovat: kuvaamataito, käsityö ja askartelu, musiikki sekä draama.

TAVOITTEET:

Lapselle tarjotaan mahdollisuus

toteuttaa itseään ja tuntea onnistumisen tunteita

suhtautua myönteisesti ja kiinnostuneesti uusiin asioihin

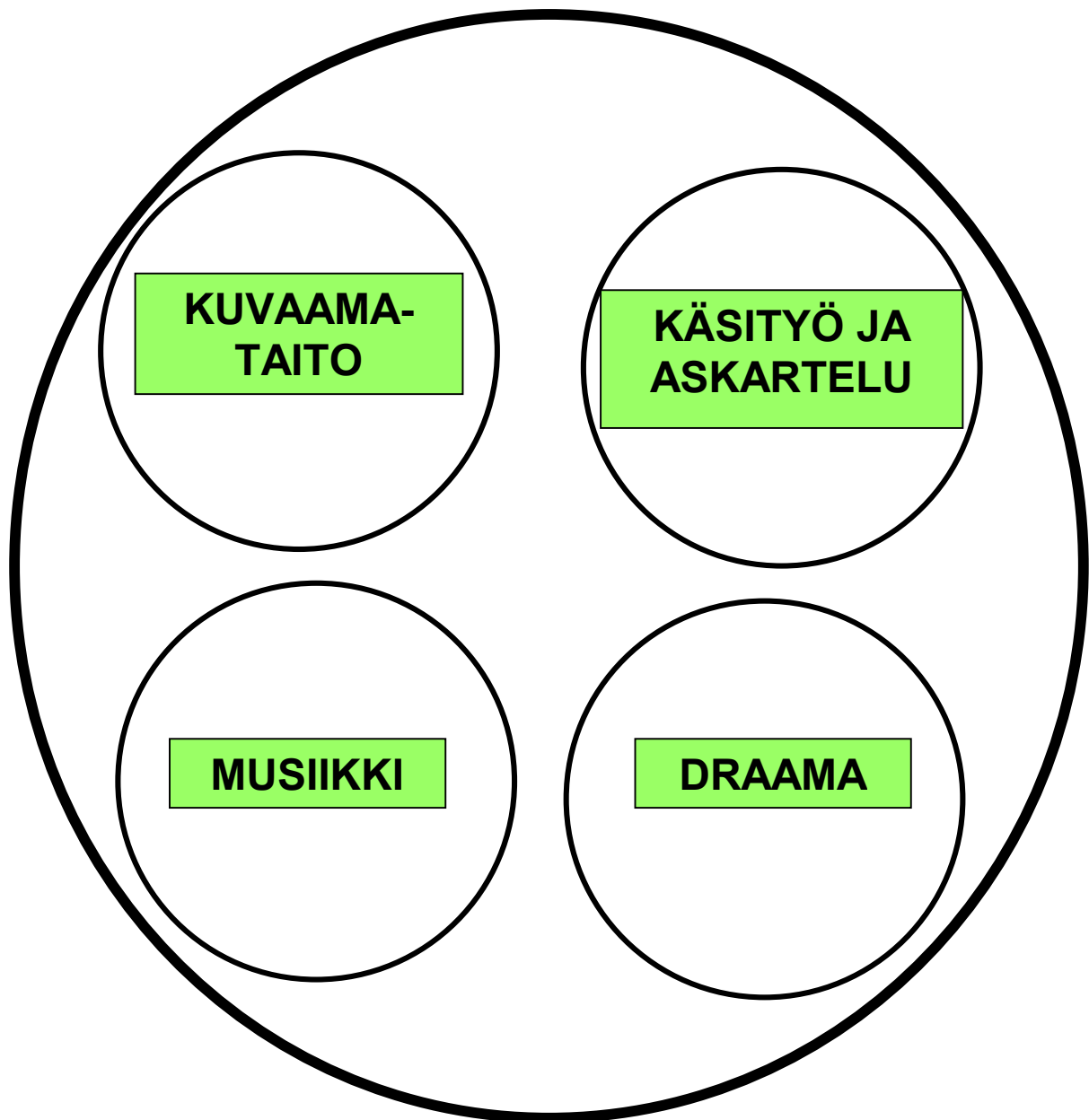
luovuuteen innostaen ja tukien

esteettisen tajun kehittymiselle

oman työn suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin

tutustua suomalaiseen taiteeseen

KULTTUURI JA TAITEET SISÄLTÖALUEET

10.6.1 KUVAAMATAITO

TAVOITTEET:

Lapsella on mahdollisuus

- saada kokemuksia ja elämyksiä kuvataiteen välityksellä
- ilmaista itseään kuvaamataidon keinoin:
piirtäen, maalaten,
muovaten ja rakennellen
- tarkastella ympäristöä, erilaisia kuvia ja taidetta
- oppia kuvaamataitoon kuuluvia työskentelytapoja ja
välineiden käyttöä

KUVAAMATAITO

SISÄLTÖALUEET

VÄLINEET JA TYÖSKENTELYTAVAT

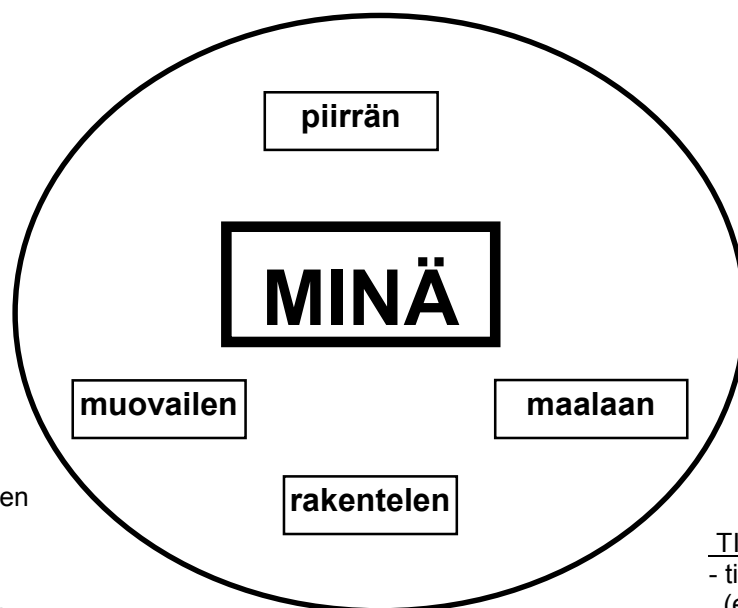
- erilaiset paperit, piirtimet, värimateriaalit ja maalit, muovailuaineet ja rakentelumateriaalit
- monipuolinen käyttö
- oikeat työskentelytavat
- välineiden huolto

MIELIKUVITUSTEHTÄVÄT

- omat elämykset
- omien elämysten ja kokemusten kuvaaminen
- mielikuvitushahmot ja -maailmat

TAIDE JA YMPÄRISTÖ

- taidenäyttelyt (omat ja julkiset)
- luonto
- rakennettu ympäristö

VÄRIT

- värien tunnistaminen ja nimeäminen
- päävärit
- välivärit
- musta, valkoinen, harmaa ja ruskea

TILAN KUVAAMINEN

- tilakäsitteet (edessä, takana...)
- viivan käyttö
- muovailu
- rakentelu
- sommittelu

KUVALLINEN TIEDOTTAMINEN

- julisteet
- liikennemerkkit
- kortit
- sarjakuvat
- mainokset

10.6.2 KÄSITYÖ JA ASKARTELU

Käsityö ja askartelu ovat tekemistä kokemista ja keksimistä.
Käsityössä ja askartelussa korostuu tekemällä oppiminen.

TAVOITTEET:

Lapsella on mahdollisuus

tutustua erilaisiin materiaaleihin, välineisiin
ja perustyötapoihin

kehittää liikesuoritusten ja aistihavaintojen välistä
koordinaatiota (silmän ja käden yhteistyö)

oppia tulkitsemaan sanallisia ja kuvallisia ohjeita

oppia tekemään yksin ja ryhmässä

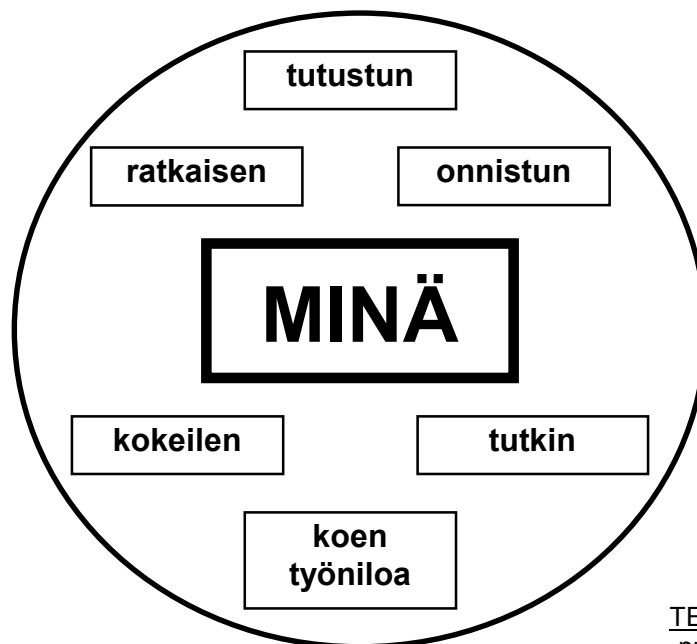
oppia huolehtimaan työympäristöstään ja välineistään
yhdessä toisten kanssa

KÄSITYÖ JA ASKARTELU

SISÄLTÖALUEET

ASKARTELU

- eri materiaalit
 - leikkaaminen
 - liimaaminen
 - repiminen
 - yhdistely
- taittelutyöt
- painaminen
- luonnonmateriaalit
- jätemateriaalien hyödyntäminen
- luova askartelu

TEKSTIILITYÖ

- lankatyöt
- pujottelutyöt
- ompelutyöt
- ompelukuvat (etupisto)
- langan pujotus neulaan
- solmu - rusetti
- kankaanpainanta

TEKNINENTYÖ

- puun työstäminen
 - sahaaminen
 - hiominen
 - vuoleminen
- liittäminen
 - naulaaminen
 - liimaaminen
- pintakäsittely
 - maalaaminen
 - lakkaaminen

10.6.3 MUSIIKKI

TAVOITTEET:

Lapsella on mahdollisuus

- saada musiikista kokemuksia ja elämyksiä
- tutustua ja oppia kuuntelemaan monenlaista musiikkia
- tutustua musiikilliseen ilmaisuun sekä yksin että ryhmässä
- nauttia musiikista
- tutustua musiikin perusasioihin (ääni, rytmi, melodia)
- tutustua erilaisiin soittimiin ja niiden oikeaan käyttöön

MUSIIKKI SISÄLTÖALUEET

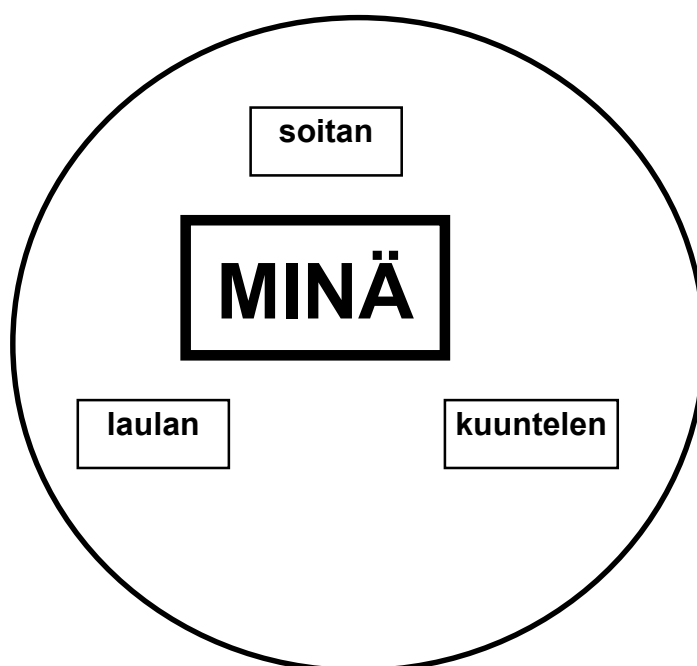
MUSIIKKILIIKUNTA

MUSIIKKIKULTTUURI

- konsertit
- lastenmusiikki
- kansanmusiikki
- klassikot
- nykymusiikki
- hengellinen musiikki
- musiikkisadut

OMAT ESITYKSET

- juhlat

MELODIA

- tunnelma
- nouseva --- laskeva
- duuri --- molli

ÄÄNI

- hiljaisuus --- erilaiset äänet
- hiljainen --- voimakas
- korkea --- matala
- hallittu oman äänen käyttö
- soolo --- tutti

RYTMI

- oman kehon käyttö soittimena
- rytmisoittimet
- perusrytmi
- kaikurytmi
- tavurytmi
- tasa- ja kolmijakoinen rytmi
- tempo (hidas - nopea)
- rytmitavut (TAA, Ti-Ti, tauko)

10.6.4 DRAAMA

TAVOITTEET:

Draama tarjoaa lapselle mahdollisuuden oppia uusia asioita kokemusten ja elämysten kautta, sekä tietoja ja taitoja omasta itsestään ja toisistaan leikinomaisia ilmaisuharjoituksia käyttäen.

Draaman avulla tarjotaan lapselle aineksia toiminnan, ajattelun, ilmaisun, tunteiden ja sosiaalisuuden kehittymiselle, sekä kokemuksia omasta osaamisesta ja omista vahvuuksista.

Draamatyöskentelyyn voidaan ottaa aineksia muilta sisältöalueilta.

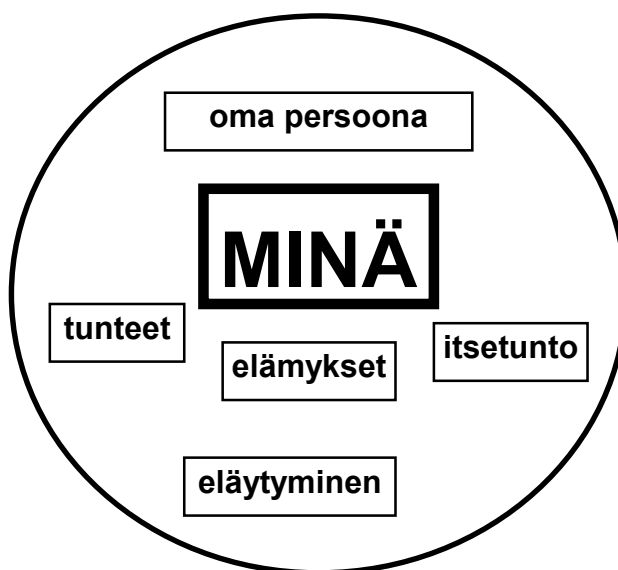
Draamaa voidaan käyttää menetelmänä opittaessa uutta.

DRAAMA

SISÄLTÖALUEET

ROOLILEIKKI

- vapaa ja ohjattu

ILMAISUHARJOITUKSET JA

DRAAMALEIKIT

- aistiharjoitukset
- kontaktiharjoitukset
- rentoutumisharjoitukset
- mielikuvat ja improvisointi
- tunnetilaharjoitukset
- puhe- ja ääniharjoitukset
- liikeharjoitukset

TEATTERI

- pienet esitykset
- erilaiset nukketeatterimuodot
- vierailut (teatterit, elokuvat)

Esiopetuksen oppimissuunnitelma 20__-20__

Esiopetuspaikka_____

Esiopettaja_____

Lapsen nimi_____

Syntymäaika_____

Osoite_____

Puhelin_____

Äiti_____ Syntymäaika_____

Matkapuhelin_____

Työpaikka_____

Puhelin töihin_____

Isä_____ Syntymäaika_____

Matkapuhelin_____

Työpaikka_____

Puhelin töihin_____

Varahenkilö(t) (kehen yhteys, ellei vanhempia tavoiteta)

_____ puhelin_____

Perheen muut lapset (nimi ja syntymävuosi):

Muuta huomioitavaa (lapsen erityispiirteet, toivomukset, odotukset, harrastukset, puhe-
terapiat, terapiat...):

Allergiat: (terveydenhoitajan-/lääkärintodistus)

Uskonnollinen vakaumus

Yksinkulkulupa: (Täytetään tarvittaessa)

Lapsemme/lapseni saa luvallamme/luvallani kulkea yksin esiopetus/päivähoitomatkat.

Alkaen: _____

Lisätietoja _____

Päiväys ja allekirjoitus: _____

Kuljetuslupa:

Lasta saa tarvittaessa kuljettaa päiväkodin retkille henkilökunnan tai toisten vanhempien omilla autoilla. Matkan aikana jokainen lapsi istuu omilla turvavöissään. Retkistä ilmoitetaan aina etukäteen vanhemmille. Kyllä___. Ei___.

Yhteistyöluja:

Lapsen kehitystä ja terveyttä koskevissa asioissa saa tarvittaessa olla yhteydessä esiopetuksen/päivähoidon eri yhteistyötahojen (kuten neuvolan, koulun, aiempien hoitopaikkojen jne.) kanssa. Kyllä___. Ei___.

Asioista keskustellaan ensin vanhempien kanssa.

Kuvauslupa:

Lasta saa kuvata/valokuvata esiopetuksessa ja päivähoidossa. Kyllä___. Ei___.

Lapsen esiopetussuunnitelman saa antaa tulevalle luokanopettajalle/ koulun rehtorille.

Hollolassa _____

Huoltajien/huoltajan allekirjoitus

Lapsen ajatuksia ja odotuksia esiopetuksesta (vanhemmat keskustelevat kotona lapsen kanssa ja kirjaavat hänen ajatuksiaan ylös):

Eskarissa haluaisin tehdä...

Eskarissa haluaisin oppia...

Oma kuva

Minä pelkään.....

Minä olen hyvä....

Minun pitäisi harjoitella...

Leikin mielelläni...

Muuta:

1 Minäkuva

Minäkuvalla tarkoitetaan lapsen kokonaisnäkemystä itsestään, toisin sanoen sitä, millaisena hän pitää itseään taustaltaan, asenteiltaan, ulkonäöltään, arvoiltaan, ominaisuuksiltaan ja tunteiltaan. Minäkäsitys on vahva, jos lapsi kuvaa itseään positiivisilla ominaisuuksilla ja on tulevaisuuteen suuntautunut. Itsevarmuus ei ole kuitenkaan aina osoitus vahvasta minäkuvasta.

	Harjoittelee-vielä	OK	Vahva alue	Muuta huomioitavaa
Omatoimisuus päivittäin toistuvissa tilanteissa				
Oma-aloitteisuus, osallistuminen				
Uusista tilanteista selviytyminen				
Pettymysten sietokyky				
Oman työn arvostaminen				

Vanhempien kuvaus lapsen persoonallisuuden piirteistä:

2 Sosiaaliset taidot ja tunteiden ilmaiseminen

	Harjoittelee vielä	Ok	Vahva alue	Muuta huomioitavaa
Suhtautuminen kavereihin <ul style="list-style-type: none"> • leikkii yhdessä muiden lasten kanssa • solmii ystävyys-suhteita • ratkaisee erimielisyyksiä myönteisin keinoin 				
Suhtautuminen aikuisiin <ul style="list-style-type: none"> • kertoo asioistaan • ottaa kontaktia • ilmaisee toiveitaan ja tarpeitaan 				
Ryhmän jäsenenä toimiminen <ul style="list-style-type: none"> • löytää oman paikkansa ryhmänsä jäsenenä • ei vetäydy syrjään 				
Sääntöjen noudattaminen				
Tunteiden ilmaiseminen ja hallinta <ul style="list-style-type: none"> • ilmaisee tunteitaan 				
Hyvät tavat				

3 Leikki- ja työskentelytaidot

	Harjoittelee vielä	OK	Vahva alue	Muuta huomioitavaa
Keskittyminen ja pitkäjänteisyys				
Innostuneisuus ja motivoituneisuus				
Ohjeen mukainen toimiminen				
Oman toiminnan arviointi <ul style="list-style-type: none"> • onnistuinko... • miten voin korjata asian 				
Itsenäinen työskenteleminen				
Tehtävien loppuun suorittaminen				
Päivärytmin omaksuminen				
Vastuullisuus omasta olemisesta ja toiminnasta				

4 Motoriikka

Kätisyys

 Vasen Oikea Vaihtaa kättä

	Harjoittelee vielä	OK	Vahva alue	Muuta huomioitavaa
Oman kehon tuntemus				
Karkeamotoriikka <ul style="list-style-type: none"> • liikkuminen • tasapaino • ketteryys 				
Hienomotoriikka <ul style="list-style-type: none"> • saksien käyttö • kynän käyttö • oikea kynäote • silmän ja käden yhteistyö 				

5 Tiedollinen Kehitys

	Harjoittelee vielä	OK	Vahva alue	Muuta huomioitavaa
Ymmärtävä kuunteleminen <ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää sadun juonen • erottaa: <ul style="list-style-type: none"> tosi - epätosi tarua - totta 				
Arvioiva ajattelu <ul style="list-style-type: none"> • syy-seuraus, päättely, ennen-jälkeen • luokittelu: ylä- ja alakäsitteet (esimerkki: eläin-lintu-varis) 				
Muisti				
Hahmottaminen <ul style="list-style-type: none"> • suunnat • muodot • paikan määreet (edessä, vieressä, ylhäällä...) 				
Kielen käyttäminen eri tilanteissa <ul style="list-style-type: none"> • kertoo ja kuvailee asioita ja tapahtumia • sanavarasto 				

Kielellinen tietoisuus <ul style="list-style-type: none">• rytmit, riimit• alkuäänteet• kiinnostunut kirjaimista ja lukemaan oppimisesta				
Matemaattiset valmiudet <ul style="list-style-type: none">• luettelee ja tunnistaa luvut 1-10• ymmärtää kuvanumerovastaavuuden, siirtää pelissä nappulaa nopan silmäluvun mukaisesti• ymmärtää matemaattisia käsitteitä (yhtäsuuri, enemmän, vähemmän, ensimmäinen, keskimmäinen, kolmas, viimeinen)• kiinnostunut numeroista ja pienistä laskutehtävistä				

LAPSEN YKSILÖLLISET ESIOPETUKSEN TAVOITTEET

-Opettaja täyttää yhteistyössä huoltajien kanssa

SYKSY

Lapsen vahvuudet:

Tuen tarve:

Tavoitteet ja niiden toteuttaminen käytännössä:

Päivämäärä ja allekirjoitukset_____

KEVÄT

Seuranta ja arviointi:

Huoltajan/huoltajien toiveet ja odotukset lapsen koulunkäynnin aloittamisesta:

Päivämäärä ja allekirjoitukset_____